

บันทึก

เรื่อง การทบทวนความเห็นเรื่องอำนาจของพนักงานอัยการในการสั่งให้
พนักงานสอบสวนดำเนินการสอบสวนเพิ่มเติมตามมาตรา ๑๔๓
วรรคสอง (ก) แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

เดิมกรมตำรวจ กระทรวงมหาดไทย ได้มีหนังสือ ที่ มท ๐๖๐๓.๒/๑๐๐๒๑ ลงวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๓๐ หรือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปลงได้ว่า พนักงานสอบสวนกองปราบปราม กรมตำรวจ และพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรอำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา ได้ร่วมกันสอบสวนคดีที่นายวิเชียร เชื้อไทย กล่าวโทษพันตำรวจเอกดำริ นิสสัยพันธ์ รองผู้บังคับการกองทะเบียนประวัติอาชญากร กับพวก รวม ๑๒ คน ในข้อหา ร่วมกันลักทรัพย์ในเคหสถาน โดยทำอันตรายสิ่งกีดขวางสำหรับคุ้มครองทรัพย์ โดยมีอาวุธ หรือร่วมกันกระทำความผิดด้วยกันตั้งแต่ ๒ คนขึ้นไป บุกรุก ทำให้เสียทรัพย์และเป็นเจ้าพนักงานปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ พนักงานสอบสวนได้ทำการสอบสวนแล้วมีความเห็นสั่งไม่ฟ้องพันตำรวจเอกดำริฯ กับพวก ตามข้อกล่าวหา โดยมีได้เรียกตัวพันตำรวจเอกดำริฯ กับพวก มาสอบสวนและแจ้งข้อกล่าวหา เพราะจากการสอบสวนไม่ปรากฏว่าผู้ต้องหาทั้ง ๑๒ คนได้กระทำความผิดตามข้อกล่าวหา ซึ่งกรมตำรวจเห็นชอบกับความเห็นของพนักงานสอบสวนและต่อมาพนักงานสอบสวนได้ส่งสำนวนการสอบสวนให้พนักงานอัยการประจำศาลจังหวัดตะกั่วป่าพิจารณา พนักงานอัยการประจำศาลจังหวัดตะกั่วป่าพิจารณาแล้วสั่งให้พนักงานสอบสวนทำการสอบสวนเพิ่มเติม โดยให้สอบสวนปากคำผู้ต้องหาทั้ง ๑๒ คน และจัดทำแผนที่เกิดเหตุส่งไปประกอบการพิจารณา กรมตำรวจได้ให้พนักงานสอบสวนจัดทำแผนที่เกิดเหตุส่งไปให้พนักงานอัยการเพื่อประกอบการพิจารณา แต่ไม่ได้สอบสวนปากคำผู้ต้องหา เพราะเห็นว่า พนักงานอัยการไม่มีอำนาจที่จะสั่งให้พนักงานสอบสวนทำการสอบสวนเพิ่มเติมโดยสอบสวนปากคำของผู้ต้องหาได้ เนื่องจากคดีนี้พนักงานสอบสวนได้ทำการสอบสวนเสร็จสิ้นโดยมีความเห็นสั่งไม่ฟ้องและส่งสำนวนการสอบสวนให้พนักงานอัยการพิจารณาเรียบร้อยแล้ว กรมตำรวจได้หารือเรื่องนี้ไปยังกรมอัยการ กรมอัยการตอบข้อหาหรือของกรมตำรวจว่า การสั่งการของพนักงานอัยการในกรณีนี้เป็นการสั่งให้สอบสวนเพิ่มเติมเพื่อพิจารณาสั่งการต่อไปตามมาตรา ๑๔๓ วรรคสอง (ก) แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา^๑ คำสั่งของพนักงานอัยการให้สอบสวนเพิ่มเติมดังกล่าวเป็นการสั่งโดยชอบด้วยกฎหมาย

^๑ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

มาตรา ๑๔๓ เมื่อได้รับความเห็นและสำนวนจากพนักงานสอบสวนดังกล่าวในมาตราก่อนให้พนักงานอัยการปฏิบัติดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่มีความเห็นควรสั่งไม่ฟ้อง ให้ออกคำสั่งไม่ฟ้อง แต่ถ้าไม่เห็นชอบด้วยก็ให้สั่งฟ้องและแจ้งให้พนักงานสอบสวนส่งผู้ต้องหามาเพื่อฟ้องต่อไป

พนักงานสอบสวนจะต้องปฏิบัติตาม กรมตำรวจได้พิจารณาคำชี้แจงของกรมอัยการแล้วเห็นว่า การสั่งให้สอบสวนเพิ่มเติมของพนักงานอัยการโดยให้แจ้งข้อหาและสอบสวนผู้ต้องหานี้ ความเห็นของกรมอัยการยังแตกต่างกันอยู่ เนื่องจากเมื่อปี พ.ศ.๒๕๒๕ กรมอัยการได้เคยตอบข้อหารือของกรมตำรวจว่า การที่พนักงานสอบสวนมิได้เรียกตัวผู้ต้องหามาสอบสวนปากคำในฐานะ ผู้ให้ถ้อยคำ และผู้ต้องหาไม่ได้ถูกเรียกหรือส่งตัวมาหรือเข้าหาพนักงานสอบสวนเอง ทั้งไม่เคยปรากฏตัวต่อหน้าพนักงานสอบสวน การที่พนักงานอัยการสั่งให้พนักงานสอบสวนทำการสอบสวนเพิ่มเติมโดยให้แจ้งข้อหาให้ผู้ต้องหาทราบและให้สอบสวนปากคำผู้ต้องหาไว้โดยที่พนักงานอัยการยังไม่มีความเห็นทางคดีว่าจะสั่งฟ้องหรือสั่งไม่ฟ้องนั้น ไม่เข้าเหตุตามมาตรา ๑๓๕^๒ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา การปฏิบัติของพนักงานสอบสวนถูกต้องตามมาตรา ๑๔๑^๓แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาแล้ว กรมตำรวจจึงหารือปัญหานี้มายังสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๕) ได้พิจารณา

(๒) ในกรณีมีความเห็นควรสั่งฟ้อง ให้ออกคำสั่งฟ้องและฟ้องผู้ต้องหาต่อศาล ถ้าไม่เห็นชอบด้วย ก็ให้สั่งไม่ฟ้อง

ในกรณีหนึ่งกรณีใดข้างต้น พนักงานอัยการมีอำนาจ

(ก) สั่งตามที่เห็นควร ให้พนักงานสอบสวนดำเนินการสอบสวนเพิ่มเติมหรือส่งพยานคนใดมาให้ซักถามเพื่อสั่งต่อไป

(ข) วินิจฉัยว่าควรปล่อยผู้ต้องหา ปล่อยชั่วคราว ควบคุมไว้ หรือขอให้ศาลชั่ง แล้วแต่กรณี และจัดการหรือสั่งการให้เป็นไปตามนั้น

ในคดีฆาตกรรมซึ่งผู้ตายถูกเจ้าพนักงานซึ่งอ้างว่าปฏิบัติราชการตามหน้าที่ฆ่าตายหรือตายในระหว่างอยู่ในความควบคุมของเจ้าพนักงานซึ่งอ้างว่าปฏิบัติราชการตามหน้าที่ อธิบดีกรมอัยการหรือผู้รักษากรุณแทนเท่านั้นมีอำนาจออกคำสั่งฟ้องหรือไม่ฟ้อง

^๒ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

มาตรา ๑๓๔ เมื่อผู้ต้องหาถูกเรียก หรือส่งตัวมา หรือเข้าหาพนักงานสอบสวนเอง หรือปรากฏว่าผู้ใดซึ่งมาอยู่ต่อหน้าเจ้าพนักงานเป็นผู้ต้องหา ให้ถามชื่อตัว นามสกุล ชาติ บังคับ บิดามารดา อายุ อาชีพ ที่อยู่ ที่เกิด และแจ้งข้อหาให้ทราบ และต้องบอกให้ทราบก่อนว่า ถ้อยคำที่ผู้ต้องหากล่าวนั้นอาจใช้เป็นพยานหลักฐานยืนยันเขาในการพิจารณาได้ เมื่อผู้ต้องหาเต็มใจให้การอย่างใดก็ให้จดคำให้การไว้ ถ้าผู้ต้องหาไม่เต็มใจให้การเลยก็ให้บันทึกไว้

^๓ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

มาตรา ๑๔๑ ถ้ารู้ตัวผู้กระทำความผิดแต่เรียกหรือจับตัวยังไม่ได้ เมื่อได้ความตามทางสอบสวนอย่างใด ให้ทำความเข้าใจว่าควรสั่งฟ้องหรือสั่งไม่ฟ้องส่งไปพร้อมกับสำนวนยังพนักงานอัยการ

ถ้าพนักงานอัยการเห็นชอบด้วยว่าควรสั่งไม่ฟ้อง ให้ยุติการสอบสวนโดยสั่งไม่ฟ้อง และให้แจ้งคำสั่งนี้ให้พนักงานสอบสวนทราบ

ถ้าพนักงานอัยการเห็นว่าควรสอบสวนต่อไป ก็ให้ส่งพนักงานสอบสวนปฏิบัติเช่นนั้น

ถ้าพนักงานอัยการเห็นว่าควรสั่งฟ้อง ก็ให้จัดการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อให้ได้ตัวผู้ต้องหา มา ถ้าผู้ต้องหาอยู่ต่างประเทศ ให้พนักงานอัยการจัดการเพื่อขอให้ส่งตัวข้ามแดนมา

ปัญหาดังกล่าวแล้วเห็นว่า^๔ เมื่อพนักงานสอบสวนทำความเห็นสั่งไม่ฟ้องส่งไปยังพนักงานอัยการประจำศาลจังหวัดตะกั่วป่าพร้อมด้วยสำนวนการสอบสวนโดยยังมีได้สอบสวนปากคำของผู้ต้องหาตามมาตรา ๑๓๔ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งเป็นการชอบด้วยมาตรา ๑๔๒^๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาแล้ว ถ้าพนักงานอัยการสั่งไม่ฟ้องตามความเห็นของพนักงานสอบสวน ก็ไม่ต้องสั่งให้พนักงานสอบสวนดำเนินการสอบสวนปากคำของผู้ต้องหาต่อไป แต่ถ้าพนักงานอัยการไม่เห็นชอบด้วยก็ต้องสั่งฟ้องเสียก่อนแล้วจึงจะมีอำนาจตามมาตรา ๑๔๓วรรคหนึ่ง (๑)^๖ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา แจ้งให้พนักงานสอบสวนส่งผู้ต้องหาเพื่อฟ้อง ซึ่งในการส่งผู้ต้องหาเพื่อฟ้องนั้นพนักงานสอบสวนก็ต้องสอบสวนปากคำของผู้ต้องหาตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๓๔ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาอยู่แล้ว ฉะนั้น การที่พนักงานอัยการประจำศาลจังหวัดตะกั่วป่าสั่งให้พนักงานสอบสวนดำเนินการสอบสวนเพิ่มเติมโดยให้สอบสวนปากคำของผู้ต้องหาทั้ง ๑๒ คนในคดีนี้ จึงไม่ต้องด้วยเจตนารมณ์ของมาตรา ๑๔๒ และมาตรา ๑๔๓ วรรคหนึ่ง (๑) แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้มีหนังสือ ที่ นร ๐๖๐๑/๓๕๙ ลงวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๓๑ แจ้งความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมายคณะที่ ๕) ดังกล่าวให้กรมตำรวจทราบ

ต่อมากรมตำรวจได้มีหนังสือ ที่ มี ๐๖๐๓.๒/๑๒๕๖๑ ลงวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๓๑ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า กรมตำรวจได้แจ้งความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๕) เรื่องอำนาจของพนักงานอัยการในการสั่งให้พนักงานสอบสวนดำเนินการสอบสวนเพิ่มเติมตามมาตรา ๑๔๓ วรรคสอง (ก) แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาดังกล่าวข้างต้นไปให้อธิบดีกรมอัยการและปลัดกระทรวงมหาดไทยทราบแล้ว ปรากฏว่า กรมอัยการไม่เห็นพ้องกับความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา

“บันทึก เรื่อง อำนาจของพนักงานอัยการในการสั่งให้พนักงานสอบสวนดำเนินการสอบสวนเพิ่มเติมตามมาตรา ๑๔๓ วรรคสอง (ก) แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ส่งพร้อมกับหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาถึงกรมตำรวจ ที่ นร๐๖๐๑/๓๕๙ ลงวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๓๑

“ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

มาตรา ๑๔๒ ถ้ารู้ตัวผู้กระทำความผิดและผู้นั้นถูกควบคุม หรือขังอยู่ หรือปล่อยชั่วคราว หรือเชื่อว่าคงได้ตัวมาเมื่อออกหมายเรียก ให้พนักงานสอบสวนทำความเห็นตามท้องสำนวนการสอบสวนว่าควรสั่งฟ้องหรือสั่งไม่ฟ้องส่งไปยังพนักงานอัยการพร้อมด้วยสำนวน

ในกรณีที่เสนอความเห็นควรสั่งไม่ฟ้อง ให้ส่งแต่สำนวนพร้อมด้วยความเห็นไปยังพนักงานอัยการ ส่วนตัวผู้ต้องหาให้พนักงานสอบสวนมีอำนาจปล่อยหรือปล่อยชั่วคราว ถ้าผู้ต้องหาถูกขังอยู่ในตัวเอง หรือขอให้พนักงานอัยการขอต่อศาลให้ปล่อย

ในกรณีที่เสนอความเห็นควรสั่งฟ้อง ให้พนักงานสอบสวนส่งสำนวนพร้อมกับผู้ต้องหาไปยังพนักงานอัยการ เว้นแต่ผู้ต้องหานั้นถูกขังอยู่แล้ว

แต่ถ้าเป็นความผิดซึ่งพนักงานสอบสวนเปรียบเทียบได้และผู้กระทำความผิดได้ปฏิบัติตามเปรียบเทียบนั้นแล้ว ให้บันทึกการเปรียบเทียบนั้นไว้ แล้วส่งไปให้พนักงานอัยการพร้อมด้วยสำนวน

๖โปรดดูเชิงอรรถที่ (๑)

และยังคงยืนยันความเห็นของกรมอัยการที่ว่า การสั่งให้สอบสวนเพิ่มเติมของพนักงานอัยการประจำศาลจังหวัดตะกั่วป่าเป็นการสั่งโดยชอบด้วยกฎหมาย พนักงานสอบสวนจะต้องปฏิบัติตามซึ่งกรมอัยการได้เสนอความเห็นของกรมอัยการที่ไม่เห็นพ้องกับความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกาไปให้กระทรวงมหาดไทยทราบ พร้อมทั้งแจ้งให้กรมตำรวจทราบด้วย กระทรวงมหาดไทยจึงสั่งให้กรมตำรวจทบทวนความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกาโดยที่ประชุมใหญ่อีกครั้งหนึ่ง กรมตำรวจจึงส่งเรื่องนี้มาให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณา

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาจึงเสนอเรื่องนี้ต่อกรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๕ เพื่อพิจารณาก่อน

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๕) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าวโดยได้ฟังคำชี้แจงของผู้แทนกรมตำรวจและผู้แทนกรมอัยการแล้ว ผู้แทนกรมตำรวจชี้แจงข้อเท็จจริงเพิ่มเติมว่า สำหรับผลสืบหน้าเกี่ยวกับการสั่งคดีของพนักงานอัยการในเรื่องที่กรมตำรวจหรือมาครั้งแรกนั้นปรากฏว่า อัยการจังหวัดประจำศาลจังหวัดตะกั่วป่าได้มีหนังสือแจ้งให้พนักงานสอบสวนส่งตัวผู้ต้องหาไปดำเนินคดี ปรากฏตามหนังสือ ที่ พง ๐๐๒๖/๑๔๑๐ ลงวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๓๑ โดยมีสาระสำคัญว่า ได้พิจารณาพยานหลักฐานที่พนักงานสอบสวนส่งไปประกอบการพิจารณานั้น พอที่จะสั่งสำนวนได้แล้ว จึงให้งดการสอบสวนเพิ่มเติมที่ยังมิได้จัดส่งไปให้ และได้มีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องผู้ต้องหาทั้ง ๑๒ คนในข้อหาร่วมกันลักทรัพย์ในเคหสถานโดยทำอันตรายสิ่งกีดกันสำหรับคุ้มครองทรัพย์ โดยมีอาวุธ หรือร่วมกันกระทำความผิดด้วยกันตั้งแต่ ๒ คนขึ้นไป และมีคำสั่งฟ้องผู้ต้องหาทั้ง ๑๒ คนในข้อหาร่วมกันบุกรุกเข้าไปในอสังหาริมทรัพย์ของผู้อื่น ร่วมกันทำให้เสียหาย และเป็นเจ้าพนักงานปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด และเป็นผู้สนับสนุน จึงให้พนักงานสอบสวนแจ้งข้อหาแก่ผู้ต้องหาทั้ง ๑๒ คน แล้วสอบคำให้การของผู้ต้องหา และส่งตัวผู้ต้องหาทั้ง ๑๒ คนไปดำเนินคดีต่อไป จากการประสานงานกับพนักงานสอบสวนได้ความว่า จะส่งตัวผู้ต้องหาไปให้พนักงานอัยการดำเนินการฟ้องในวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๓๑ แต่ต่อมาได้มีการเลื่อนการนัดส่งตัวในวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๓๑ เมื่อได้รับตัวผู้ต้องหาแล้ว พนักงานอัยการได้ส่งตัวผู้ต้องหาไปฟ้องตามคดีดำ ที่ ๗๓๕/๒๕๓๑ ของศาลจังหวัดตะกั่วป่า สำหรับผู้แทนกรมอัยการชี้แจงข้อเท็จจริงเพิ่มเติมว่า พนักงานอัยการฟ้องคดีดังกล่าวแล้วเมื่อวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๓๑ และจำเลยคนหนึ่งได้ยื่นคำร้องขอให้ศาลไต่สวนมูลฟ้องก่อนเนื่องจากพนักงานสอบสวนยังไม่เคยสอบสวนจำเลยดังกล่าว ศาลสั่งยกคำร้อง

จากข้อเท็จจริงที่ผู้แทนกรมตำรวจและผู้แทนกรมอัยการชี้แจงเพิ่มเติมว่า พนักงานอัยการได้ฟ้องคดีพลตำรวจเอกดำริกับพวกแล้ว และมีจำเลยคนหนึ่งยื่นคำร้องขอให้ศาลไต่สวนมูลฟ้องก่อน คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๕) จึงเห็นว่าในชั้นพิจารณาคดีดังกล่าวนั้น จำเลยอาจยื่นคำร้องต่อศาลว่าการสอบสวนไม่ชอบได้ ซึ่งศาลจะต้องพิจารณาและวินิจฉัยว่าการสอบสวนชอบหรือไม่ และในการพิจารณาดังกล่าวย่อมจะต้องวินิจฉัยถึงปัญหาเกี่ยวกับอำนาจของพนักงานอัยการในการสั่งให้สอบสวนเพิ่มเติมในคดีดังกล่าวนี้ด้วย ดังนั้น หากคณะกรรมการกฤษฎีกาจะมีความเห็นในกรณีที่กรมตำรวจขอทบทวนนี้ ก็จะเป็น

การขัดกับข้อ ๙ (๑)^๗แห่งระเบียบคณะกรรมการกฤษฎีกาว่าด้วยการรับปรึกษาให้ความเห็นทางกฎหมายของกรรมการร่างกฎหมาย พ.ศ.๒๕๒๒ ที่กำหนดว่า กรรมการร่างกฎหมายจะไม่พิจารณาให้ความเห็นทางกฎหมายในเรื่องที่มีการฟ้องร้องเป็นคดีอยู่ในศาล คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๕) จึงเห็นว่า เรื่องที่ขอทบทวนนี้เป็นเรื่องที่คณะกรรมการกฤษฎีกาไม่อาจพิจารณาให้ความเห็นทางกฎหมายได้

(ลงชื่อ) อมร จันทรสมบูรณ์

(นายอมร จันทรสมบูรณ์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มิถุนายน ๒๕๓๒

๗ระเบียบคณะกรรมการกฤษฎีกาว่าด้วยการรับปรึกษาให้ความเห็นทางกฎหมายของกรรมการร่างกฎหมาย พ.ศ.๒๕๒๒

ข้อ ๙ กรรมการร่างกฎหมายจะไม่พิจารณาให้ความเห็นทางกฎหมายในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) เรื่องที่มีการฟ้องร้องเป็นคดีอยู่ในศาล

(๒) เรื่องที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของสถาบันอื่นอยู่แล้วตามกฎหมายและกรรมการร่างกฎหมายเห็นว่าสมควรให้มีการดำเนินการตามกฎหมายนั้นก่อนเพื่อประโยชน์แก่การบริหารราชการแผ่นดิน

(๓) เรื่องซึ่งหากให้ความเห็นแล้วจะมีผลกระทบกระเทือนในทางการเมืองหรือทางการต่างประเทศ

ทั้งนี้ เว้นแต่จะเป็นเรื่องที่คณะรัฐมนตรีหรือนายกรัฐมนตรีจะได้มีมติหรือมีคำสั่งเป็นการภายในให้พิจารณา